

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "ลักษณะบุคลิกภาพของนักศึกษายาบาลกับนักศึกษาอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัยมหิดล" มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินบุคลิกภาพของนักศึกษายาบาลกับนักศึกษาหญิงในคณะอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งได้แก่ นักศึกษาแพทย์ นักศึกษาทันตแพทย์ นักศึกษาเภสัช นักศึกษายาบาล สาธารณสุข นักศึกษากายภาพบำบัด และนักศึกษาเทคนิคการแพทย์ ตัวอย่างประชากรคือนักศึกษายาบาลกับนักศึกษาหญิงในคณะอื่น ๆ จำนวน 161 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสำรวจบุคลิกภาพ ซีพีไอ ฉบับภาษาไทย ที่กษพล เรียบร้อยเจริญ แปลและเรียบเรียงมาจาก เคอะ แกลิฟอร์เนีย ไซโคลोजิกัล อินเวนทอรี (The California Psychological Inventory) ของ แฮริสัน จี. กัฟ (Harrison G. Gough) ลักษณะของแบบสำรวจประกอบด้วยข้อกระทง 480 ข้อ วัตถุประสงค์หลักภาพใน 18 ลักษณะคือ ความมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Do) ความสามารถที่จะบรรลุสถานภาพ (Cs) การชอบสมาคม (Sy) การวางตนในสังคม (Sp) การยอมรับตนเอง (Sa) ความรู้สึกที่ว่าตนเองมีความเป็นอยู่ที่ดี (Wb) ความรับผิดชอบ (Re) การเจริญวัยทางสังคม (So) การควบคุมตนเอง (Sc) ความอดทน (To) การสร้างความประทับใจแก่ผู้อื่น (Gi) การวางตนตามเกณฑ์ของสังคม (Cm) สัมฤทธิผลในสถานการณ์ที่ต้องตามผู้อื่น (Ac) สัมฤทธิผลในสถานการณ์ที่ต้องพึ่งตนเอง (Ai) ประสิทธิภาพทางสติปัญญา (Ie) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (Py) ความยืดหยุ่นได้ (Fx) และ ความมีลักษณะของหญิง (Fe) ผู้วิจัยประมวลค่าความเที่ยงของแบบสำรวจโดยใช้สูตร คูเกอร์-ริชาร์ดสัน สูตร 21 (Kuder-Richardson formular 21) เพื่อตรวจสอบค่าความคงที่ภายในของแบบสำรวจกับนักศึกษายาบาล 110 คน ใ้ค่าความเที่ยงของแบบสำรวจตั้งแต่ .04 ถึง .81 กับ การหาค่าความสัมพันธ์ของการทดสอบซ้ำ (Test-retest) โดยใช้กับนักศึกษายาบาล 110 คน และใช้สูตรของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment

Correlation) มีค่าตั้งแต่ .41 ถึง .84 ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยคือ คะแนนที่ได้จากการตอบแบบสำรวจบุคลิกภาพ ซึ่งได้ ของกลุ่มตัวอย่างประชากรของนักศึกษาพยาบาล และนักศึกษาคณะอื่น ๆ ในมหาวิทยาลัยมหิดล ทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยของคะแนนบุคลิกภาพของกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่ม โดยใช้ค่าอัตราส่วนความแปรปรวน (F) และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนบุคลิกภาพที่แตกต่างกันระหว่างนักศึกษาพยาบาลกับนักศึกษาอื่น ๆ แต่ละกลุ่ม โดยใช้ค่าที (t-test)

ผลการวิจัย

บุคลิกภาพของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 7 คือ นักศึกษาพยาบาล นักศึกษาแพทย์ นักศึกษาทันตแพทย์ นักศึกษาเภสัช นักศึกษาพยาบาลสาธารณสุข นักศึกษากายภาพบำบัด และนักศึกษาศาสตร์การแพทย์ มีความแตกต่างกันในการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย อย่างน้อยหนึ่งกลุ่มหรือมากกว่า อย่างมีนัยสำคัญใน 11 ลักษณะ ได้แก่ ความมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Do) การควบคุมตนเอง (Sc) ความอดทน (To) การสร้างความประทับใจให้กับผู้อื่น (Gi) ลักษณะที่พบในคนส่วนมาก (Cm) สมรรถผลในสถานการณ์ที่ตึงเครียดของตนเอง (Ai) ประสิทธิภาพทางสติปัญญา (Ie) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (Py) และความมีลักษณะของหญิง (Fe) ($p < .05$) ส่วนลักษณะความรับผิดชอบ (Re) ก็มีการเจริญวัยทางสังคม (So) ($p < .01$)

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาพยาบาลกับนักศึกษาคณะอื่นทีละคู่ โดยใช้ค่าที (t-test) ได้ข้อค้นพบดังตารางที่ 9 ดังนี้

1. บุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาลต่ำกว่าบุคลิกภาพของนักศึกษาแพทย์อย่างมีนัยสำคัญอยู่ 5 ลักษณะ คือ ความรับผิดชอบ (Re) การเจริญวัยทางสังคม (So) ลักษณะที่พบในคนส่วนมาก (Cm) ($p < .01$) ความอดทน (To) และสมรรถผลในสถานการณ์ที่ตึงเครียดของตนเอง (Ai) ($p < .05$)

2. บุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาลต่ำกว่าบุคลิกภาพของนักศึกษาทันตแพทย์อย่างมีนัยสำคัญอยู่ 6 ลักษณะคือ ความรับผิดชอบ (Re) ความอดทน (To) ($p < .01$) การมีอำนาจ

เห็นผู้อื่น (Do) สัมฤทธิผลในสถานการณ์ที่ตองพึ่งตนเอง (Ai) ประสิทธิภาพทางสติปัญญา (Ie) และการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (Py) ($p < .05$) มีเพียงลักษณะเดียวคือ ความมีลักษณะของหญิง (Fe) ของนักศึกษาพยาบาลที่สูงกว่านักศึกษาทันตแพทย์อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$)

3. บุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาลแตกต่างจากนักศึกษาเภสัชอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$) คือ สูงกว่า 1 ลักษณะ และต่ำกว่า 1 ลักษณะ ได้แก่ การสร้างความประทับใจให้กับผู้อื่น (Gi) และความรับผิดชอบ (Re) ตามลำดับ

4. บุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาลต่ำกว่าบุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาลสาธารณสุขอย่างมีนัยสำคัญอยู่ 6 ลักษณะคือ ความรับผิดชอบ (Re) ความอดทน (To) ลักษณะที่พบในคนส่วนมาก (Cm) สัมฤทธิผลในสถานการณ์ที่ตองพึ่งตนเอง (Ai) ประสิทธิภาพทางสติปัญญา (Ie) ($p < .01$) และการเจริญวัยทางสังคม (So) ($p < .05$)

5. บุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาลแตกต่างจากนักศึกษากายภาพบำบัดอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$) คือ ต่ำกว่า 1 ลักษณะ และสูงกว่า 1 ลักษณะ ได้แก่ การมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Do) และความมีลักษณะของหญิง (Fe) ตามลำดับ

6. บุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาลสูงกว่าบุคลิกภาพของนักศึกษาเทคนิคการแพทย์ อย่างมีนัยสำคัญเพียงลักษณะเดียวคือ ความมีลักษณะของหญิง (Fe) ($p < .01$)

การอภิปรายผลการวิจัย

ผลของการวิจัยพบว่า นักศึกษาพยาบาล นักศึกษาแพทย์ นักศึกษาทันตแพทย์ นักศึกษาเภสัช นักศึกษาพยาบาลสาธารณสุข นักศึกษากายภาพบำบัด และนักศึกษาเทคนิคการแพทย์ มีลักษณะแตกต่างกันอยู่ 11 ลักษณะ อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ การมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Do) การควบคุมตนเอง (Sc) ความอดทน (To) การสร้างความประทับใจให้กับผู้อื่น (Gi) ลักษณะที่พบในคนส่วนมาก (Cm) สัมฤทธิผลในสถานการณ์ที่ตองพึ่งตนเอง (Ai) ประสิทธิภาพทางสติปัญญา (Ie) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (Py) และความมีลักษณะของหญิง (Fe) ($p < .05$) ส่วนลักษณะความรับผิดชอบ (Re) การเจริญวัยทางสังคม (So) ($p < .01$)

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาพยาบาลกับนักศึกษาคณะอื่นที่ละดูพบว่าบุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาลต่ำกว่านักศึกษากลุ่มอื่นอย่างมีนัยสำคัญในหลายลักษณะบุคลิกภาพ จะมีเพียง 2 ลักษณะ ได้แก่ การสร้างความประทับใจให้กับผู้อื่น (Gi) กับความมีลักษณะของหญิง (Fe) ที่นักศึกษาพยาบาลมีคะแนนสูงกว่านักศึกษากลุ่มอื่นอย่างมีนัยสำคัญ ทั้ง 2 ลักษณะดังกล่าว แสดงว่ามีความตรง (Validity) ในการทำนายหรือแยกนักศึกษาพยาบาลออกจากนักศึกษากลุ่มอื่น สำหรับลักษณะบุคลิกภาพที่นักศึกษาพยาบาลมีต่ำกว่านักศึกษากลุ่มอื่น โดยเฉพาะลักษณะการมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Do) และสัมฤทธิผลในสถานการณ์ที่ตนเองพึงตนเอง (Ai) ทั้ง 2 ลักษณะนี้ ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาพยาบาลมีต่ำกว่ากลุ่มอื่น สนับสนุนการวิจัยของ รูน ที่ เบลีย์ และ คาเรน อี คลอส (June T. Bailey and Karen E. Claus) ซึ่งพบว่านักศึกษาพยาบาลมีความต้องการทำในค่าน ความต้องการที่ตนเอง และความต้องการมีอำนาจเหนือผู้อื่น เช่นเดียวกัน¹ นอกจากนี้ผลการวิจัยของ เจอรี่ อัดัม (Jerry Adam) ก็ได้ผลสอดคล้องกัน² พบว่าลักษณะบุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาลมีความต้องการทำค่า เกณฑ์ปกติในค่าน ความต้องการยกย่องผู้อื่นและความต้องการปกครองตนเอง

นอกจากนี้ผลการเปรียบเทียบลักษณะบุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาล กับนักศึกษาปริญญาพยาบาลสาธารณสุข ซึ่งเป็นผู้ที่มีความยากและประสบการณ์มากกว่านักศึกษาพยาบาล ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า กลุ่มนักศึกษาปริญญาพยาบาลสาธารณสุข มีคะแนนของลักษณะบุคลิกภาพสูงกว่านักศึกษาพยาบาล

¹ June T. Bailey and Karen E. Claus, "Comparative Analysis of the Personality Structure of Nursing Students," Nursing Research 18 (4 July-August, 1969) : 320-326.

² Jerry Adam, "Students in Nursing School : Consideration in Assessing Personality Characteristics," Nursing Research 19 (4 July-August, 1970) : 362-365.

อย่างมีนัยสำคัญถึง 6 ลักษณะ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สนับสนุนการวิจัยของ อีเลน ดี ไคเยอร์ (Elain D. Dyer) และคณะ ได้วิจัยพบว่าพยาบาลที่มีอายุมาก และยังทำการศึกษาคือเพิ่มเติม จะไคคะแนนจากการวัดควยแบบสำรวจบุคลิกภาพ ซีพีไอ สูงกว่าพยาบาลที่มีอายุน้อย นอกจากนี้ยังพบว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติพยาบาล และพบว่าพยาบาลที่ทำการปฏิบัติพยาบาล ไคอย่างมีประสิทธิภาพ จะมีคะแนนของลักษณะบุคลิกภาพสูงกว่าผู้ที่มีประสิทธิภาพต่ำในการปฏิบัติพยาบาลในลักษณะ การวางตัวในสังคม (Sp) ความรู้สึกว่าคุณเองมีความเป็นอยู่ดี (Wb) ความรับผิดชอบ (Re) ความอดทน (To) สมรรถนะในสถานการณ์ที่ตึงเครียด (Ac) และประสิทธิภาพทางสติปัญญา (Ie)¹

การที่นักศึกษาพยาบาล มีคะแนนบุคลิกภาพต่ำกว่านักศึกษาในกลุ่มอื่นในหลายลักษณะ อาจเนื่องมาจาก นักศึกษาพยาบาลกับนักศึกษาในกลุ่มอื่น ได้รับการบริหารแบบทดสอบแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารแบบทดสอบมีส่วนทำให้ผู้ตอบมีความสนใจ และมีความตั้งใจตอบแบบทดสอบได้ดี โดยที่ผู้บริหารแบบทดสอบอธิบายให้ผู้ถูกทดสอบทราบถึงจุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ของการทดสอบรวมทั้งการนำผลการทดสอบไปใช้ ถ้าผู้ถูกทดสอบมีความสงสัยใด ๆ ในแบบทดสอบ ผู้บริหารแบบทดสอบจะต้องตอบคำถามให้กระจ่าง สำหรับนักศึกษาพยาบาลผู้วิจัยเป็นผู้บริหารแบบทดสอบเอง โดยจัดให้นักศึกษาพยาบาลรับการทดสอบทั้งชั้นเรียนพร้อมกัน ใช้เวลาในการ

¹ Elain D. Dyer, Maxine J. Cope, Mary Adele Monson, and Jannie B. Van Drimmelen, "Can Job Performance Be Predicted From Biographical, Personality and Administrative Climate Inventories?" Nursing Research 21 (4 July-August, 1972) : 294-304.

² Harrison G. Gough, Manual for the California Psychological Inventory, p.6.

บริหารแบบทดสอบ 1 ชั่วโมง ผู้วิจัยได้อธิบายถึงจุดมุ่งหมายของการทดสอบ และได้ตอบคำถามของนักศึกษาพยาบาลในระหว่างทำการทดสอบ คำตอบของนักศึกษาพยาบาลจึงเป็นการตอบตามความรู้สึกของนักศึกษาในขณะที่ทำการทดสอบนั้น ส่วนนักศึกษากลุ่มอื่น ได้รับการบริหารแบบทดสอบแตกต่างจากนักศึกษาพยาบาล ทั้งนี้เพราะว่าผู้วิจัยไม่สามารถจัดให้นักศึกษากลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มเข้ารับการทดสอบพร้อมกันภายในเวลาที่กำหนดเหมือนกับนักศึกษาพยาบาลได้ นักศึกษากลุ่มอื่นจะตอบแบบทดสอบตามคำชี้แจงในแบบทดสอบ ถ้าหากมีข้อสงสัยใด ๆ ในแบบทดสอบ ก็ไม่ได้รับคำตอบ นอกจากนี้ นักศึกษาเหล่านั้นยังมีเวลาในการตอบแบบทดสอบหลายวัน ทำให้มีเวลาในการคิดทบทวนคำตอบ และอาจจะมีการแก้ไขคำตอบไปในทางที่ดีกว่าที่เป็นจริงได้ ดังนั้น การที่กลุ่มตัวอย่างได้รับการบริหารแบบทดสอบแตกต่างกัน อาจทำให้ผลการวิจัยมีความคลาดเคลื่อนได้

ข้อเสนอแนะ

1. ผลการวิจัยพบวามাত্রาของลักษณะการสร้างความประทับใจให้กับผู้อื่น (Gi) และ มাত্রาความมีลักษณะของหญิง (Fe) สำหรับนักศึกษาพยาบาลมีคะแนนมากกว่ากลุ่มอื่น ควรวิจัยหาความสัมพันธ์ของมาตราทั้ง 2 ดังกล่าว กับการศึกษาวิชาพยาบาล หรือทำการวิจัยวามাত্রาทั้ง 2 นี้สามารถทำนายการปฏิบัติพยาบาล (Performance) ของนักศึกษาพยาบาลได้หรือไม่
2. ควรทำการวิจัยเปรียบเทียบลักษณะบุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันอื่น เพื่อศึกษาความมีลักษณะเหมือนกันหรือไม่
3. ควรทำการศึกษาลักษณะบุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันอื่น ๆ อีก เพื่อสร้างเกณฑ์ปรกติของบุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาล เพื่อช่วยให้การแปลความหมายบุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาลได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
4. ควรศึกษาหาความตรงของแบบวัด ซีฟี่ไอ ฉบับภาษาไทย โดยหาความสัมพันธ์กับแบบวัดอื่น เช่น มาตรฐานวัดลักษณะความมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Do) ของ ซีฟี่ไอ กับความต้องการมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Dom.) ในแบบวัด อีพีพีเอส
5. ควรศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะบุคลิกภาพที่วัดโดย ซีฟี่ไอ กับสัมฤทธิ์ผลในการศึกษาวิชาพยาบาล หรือวิชาที่เกี่ยวข้องของทางการแพทย์แขนงอื่น ๆ

6. ควรศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของพยาบาลที่ประสบผลสำเร็จในวิชาชีพกับผู้ที่ไม่ประสบผลสำเร็จในวิชาชีพ เพื่อประโยชน์ในการคัดเลือกนักศึกษาพยาบาล

7. ควรศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของพยาบาลในแต่ละแผนกว่ามีบุคลิกภาพคล้ายคลึงกัน หรือแตกต่างกันหรือไม่ เพื่อประโยชน์ในการคัดเลือกพยาบาลเข้าทำงาน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย